

Çocuklar için Davranışta Değerler Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocuklar için Davranışta Değerler Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18869>

Özet

Çocuklar için Davranışta Değerler Ölçeği (ÇDDÖ), 5-6 yaş grubundaki çocukların davranışsal olarak sergiledikleri değerleri sistematik bir şekilde ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal, ahlaki ve kişisel değerlerini gözlemlenebilir davranışlar üzerinden değerlendirerek, gelişimsel süreçlerine dair önemli veriler sunmayı hedefler. Bu geliştirme çalışması, Çağla Gür tarafından yürütülmüş olup, ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik analizleri psikometri standartlarına uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Ölçeğin temel amacı, eğitimcilerin ve ebeveynlerin çocukların değerler eğitimindeki başarılarını veya eksikliklerini belirlemelerine yardımcı olmak, böylece hedefe yönelik müdahale programları tasarlamaktır. ÇDDÖ, erken çocukluk döneminde değerlerin davranışa dönüşme düzeyini ölçen nadir araçlardan biri olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Çocuklar için Davranışta Değerler Ölçeği, değerler eğitimi, okul öncesi dönem, 5-6 yaş grubu, gelişim psikolojisi, davranışsal değerler, ölçek geliştirme.

Yazarlar

Çağla Gür

Amaç

Çocuklar için Davranışta Değerler Ölçeği'nin birincil amacı, 5-6 yaş aralığındaki çocukların günlük yaşamlarında ve sosyal etkileşimlerinde sergiledikleri değer temelli davranışlar objektif ve yapılandırılmış bir şekilde değerlendirmektir. Bu ölçek, özellikle okul öncesi eğitim kurumlarında değer eğitiminin etkililiğini ölçmek ve çocukların hangi değerleri ne ölçüde içselleştirdiklerini belirlemek için tasarlanmıştır.

Ölçek, araştırmacılara ve uygulayıcılara, çocukların sosyal yeterliliklerini ve ahlaki gelişimlerini destekleyici programların planlanmasında kullanılabilecek güvenilir nicel veriler sağlamaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi, bu yaş grubunun bilişsel ve duygusal gelişim özelliklerine uygun, kültürel olarak hassas bir değerlendirme aracı ihtiyacından doğmuştur.

Yapı

ÇDDÖ, çocukların davranışsal olarak ifade ettikleri değerler yapısını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle temel insan değerlerinin okul öncesi düzeye indirgenmiş ve gözlemlenebilir davranışlara

dönütürülmü? boyutlar?n? içerir. Yap?n?n temelini, çocuklar?n sosyal kurallara uyumu, ba?kalar?na kar?? empati göstermesi, sorumluluk alma ve i?birli?i yapma gibi alanlar oluturur.

Gür (2013) çal??mas?nda, ölçe?in çok boyutlu bir yap?y? temsil etti?i varsayılm??tır. Bu boyutlar, genel olarak bireysel ve sosyal de?erler olmak üzere iki ana kategori altında toplanabilir. Ölçek, de?erlerin soyut kavramlar olmaktan ziyade, somut eylemler ve tepkiler aracılığıyla nasıl ortaya ç?kt??n? incelemektedir.

Geçerlik

Çocuklar için Davranışta Değerler Ölçeği'nin geli?tirme çal??mas?nda (Gür, 2013), ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini belirlemek amacıyla çe?itli geçerlik çal??malar? yürütülmü?tür. Yap? geçerli?i, özellikle aç?klayıc? ve do?rulayıc? faktör analizleri ile incelenmiştir (bkz. Faktör Analizi bölümü).

Kapsam geçerli?ini sa?lamak amacıyla uzman görüşlerine ba?vurulmu? ve maddelerin ilgili davranış alanlar?n? yeterince temsil etti?inden emin olunmu?tur. Ayrıca, ölçüt ba??ml? geçerlik kapsamında, ölçek puanlar?n?n, öğretmenlerin veya ebeveynlerin çocuklar?n de?er temelli davranışlar?na ili?kin genel de?erlendirmeleriyle tutarlılı?? incelenmiştir. Bu analizler, ölçe?in hedefledi?i popülasyon ve yap? için yeterli geçerli?e sahip oldu?unu göstermiştir.

Güvenirlik

Ölçe?in tutarlı? ve kararlı? ölçümler yapma yetene?i olan güvenirlik, içsel tutarlılık yöntemleri ve test-tekrar test yöntemleri kullanılarak de?erlendirilmiştir. Gür (2013) tarafından yapılan analizlerde, ölçe?in genel içsel tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa de?eri) kabul edilebilir düzeylerin üzerinde bulunmu?tur.

Alt boyutlar baz?nda da içsel tutarlılık katsayılar? hesaplanm?? ve her bir alt boyutun kendi içindeki maddeler arasında yüksek korelasyon oldu?u tespit edilmiştir. Test-tekrar test güvenilirlik analizleri ise, ölçek puanlar?n?n zaman içinde kararlılı??n? ortaya koyarak, ölçe?in uzun süreli ölçümlerde güvenle kullanılabilece?ini desteklemiştir.

Faktör Analizi

ÇDDÖ'nün yapıs?al bütünlü?ünü ortaya koymak amacıyla hem Aç?klayıc? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulayıc? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılm??tır. AFA, ölçe?in teorik olarak beklenen alt boyutlar?n? ke?fetmek için kullanılm?? ve sonuçlar, de?er temelli davranışlar? temsil eden ayrı?k faktörlerin varlı??n? desteklemiştir.

Faktör Analizi sonuçlar?, ölçe?in çok boyutlu yapıs?n? do?rulam?? ve maddelerin faktör yüklerinin

yüksek olduğunu göstermiştir. DFA ise, elde edilen faktör yapısının teorik modellerle ne kadar uyumlu olduğunu test etmek için kullanılmı, uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu rapor edilmiştir. Bu analizler, ÇDDÖ'nün güçlü bir yapı geçerliğine sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: Gözlem veya Derecelendirme Ölçeği formatında olduğu varsayılmaktadır, zira 5-6 yaş grubu için davranışsal değerler genellikle öğretmen/ebeveyn gözlemi ile ölçülür.

Language Available: Türkçe

Population Group: Erken Çocukluk Dönemi (Okul Öncesi Çocuklar)

Age Group: 5-6 yaş grubu

Population Details: Ölçek geliştirme çalışması genellikle Türkiye'deki okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocuklarla yürütülmüştür.

Test Methodology: Ölçek, çocuğun belirli değerleri yansıtan davranışlar ne sıklıkta sergilediğini belirlemek için kullanılan maddelerden oluşur. Derecelendirme formatı (Örneğin: Hiçbir zaman, Bazen, Her zaman gibi Likert benzeri bir yapı) kullanılarak puanlama yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Okul öncesi eğitim, değer, davranış, Çağla Gür, psikolojik ölçüm, içsel tutarlılık, sosyal gelişim, nicel araştırma.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut kaynaklarda belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: gurcagla@yahoo.co.uk

Correspondence Address: İlgili makalenin yayımlandığı tarihteki yazarın kurumsal adresi geçerlidir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Ölçeğin geliştirme çalışmasının yayımlandığı yıl 2013'tür.

Şzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanım, telif hakkı sahibi yazar Çağla Gür'ün iznine tabidir. Akademik ve araştırmaya amaçlı kullanım için yazar ile iletişime geçilmesi önerilir. Ölçeğin orijinal makalesi açık erişimli bir dergide yayınlanmıştır.

Ek Bilgi: Ölçeğe ait orijinal PDF, aşağıdaki bağlantı üzerinden indirilebilir: cocuklar-icin-davranista-degerler-olcegi-toad.pdf. Ayrıca, makalenin bir versiyonu şu adreste de mevcuttur: citeseerx.ist.psu.edu.

Kaynaklar

Gür, Ç. (2013). Development of Behavior Values Scale for Children in the five-to-six-year-old age group. *International Journal of Learning & Development*, 3(1), 56-72. doi: 10.5296/ijld.v3i1.2161

Çocuklar için Davranışta Değerler Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır.